

FABRIKSMESSIG, a. 2. Som liknar arbets-sättet på fabriker; som göres fort och slarfvigt. — *Fabriksmessigt*, adv.

FABRIKSMÄSTARE, m. 5. 1) Handtverksmästare, som äger frihet att utan skrätvång idka sitt yrke, äger eller kan äga burskap, och tillverkar varor i förråd, till försäljning. Lyder under Hallrätten och kallas derföre äfven Hallmästare. — 2) Verkmästare på en fabrik.

Anm. En *Fabriksmästare* kan kallas *Fabrikör*, men kan icke få namn af *Fabrikant*, emedan dertill fordras en egentlig fabrik.

FABRIKSOMBUDSMAN, m. 5. pl. — män. En af fabriksidkarna på en ort antagen ombudsman, som äger rättighet att, i likhet med stads- och landsfiskaler, befräa förbrytelser emot författningens om luredrägeri och tullförsnillning, samt har fritt tillträde till packhus och andra bevakningsställen, jemte rättighet till handräkning af tullbetjente.

FABRIKSUPPSYNINGSMAN, m. 5. pl. — män. Person, som har tillsyn vid arbetet på en fabrik.

FABRIKSVARA, f. 1. 1) Vara, tillverkad på fabrik. — *Syn.* Fabrikat. — 2) Vara af dålig eller medelmåttig beskaffenhet. — *Syn.* Dussinvara.

FABRIKSVÄSENDE, n. 4. sing. Allt hvad som har afseende på fabriker, deras idkare och idkande. *F-ndet i Sverige.*

FABRIKÖR, -- ö'r, m. 5. 1) Ägare af fabrik. — 2) Titel, som ofta i dagligt tal gifves en fabriksmästare (se d. o.). Jfr. *Anm.* under *Fabriksidkare*.

FABULIST, -- i'sst, m. 5. Se *Fabeldiklare*.

FABULÖS, -- ö's, a. 2. Se *Fabelaktig*.

FAÇADE, FAÇETT, se *Fasad, Fasett*.

FACIAL, -- ål, a. 2. (vetensk.) Hörande till ansigtet, ansigts-.

FACIL, fasi'l, a. 2. 1) Eftergifven, foglig. — 2) Billig. *F-t pris.*

FACILITET, --- ét, f. 5. Eftergifvenhet, foglighet.

FACILITERA, v. a. 1. Lätta, befrämja. — *Faciliterande*, n. 5.

FACIT, fasi'tt, n. 5. indekl. (räknek.) Resultatet af en aritmetisk operation, såsom: summa, rest, produkt, quotient, o. s. v.; det dervid sökta och funna talet.

FACK, n. 5. (t. *Fach*) 1) Liten afdelning eller lädrum i låda, kista, skåp, stilkast, fakt, o. s. v. — 2) (fig.) Yrke, vetenskaps- eller kunskaps-gren. *Han är en i sitt f. mycket skicklig man. Män af f-et*, de som tillhöra ett särskilt yrke, idka en viss konst, vetenskap, o. s. v.; yrkes-idkare.

FACKT, se *Fakt*.

FACKELBÄRARE, m. 5. Person, som vid högtidligheter bär en fackla.

FACKELBLOMSTER, n. 5. Se *Fackelört*.

FACKELDANS, m. 5. (mest i def. form) Ett slags dans, då männen bära en vaxfackla i handen, bruklig isynnerhet under medeltiden och ännu vid vissa hof, vid tillfälle af furstliga förmålingar.

FACKELMAKARE, m. 5. En, hvars yrke är att tillverka och försälja facklor.

FACKELROS, f. 1. Se *Fackelört*.

FACKELSKEN, n. 5. Sken af en eller flera facklor.

FACKELSTÅNG, f. 3. pl. — stänger. Stång, hvarpå en fackla bäres.

FACKELTISTEL, m. 2. pl. — tistlar. (bot.) Växt, som tillhör familjen Cacteeae. Brukas mest i plur., såsom benämning på denna familj.

FACKELÖRT, f. 5. Apoteksväxt, allmän vid åstränder; blommar i juli, augusti med purpur-röda blommor. Kallas äfv. Fackelblomster, Fackelros, Kattrumpa. *Lythrum salicaria*.

FACKLA, f. 1. 1) Ett slags enkom förfärdigadt bloss, som brinner med stor låga och brukas till lysning, isynnerhet i fria luften, gjordt af vax eller kåda, stundom bestående endast af en furuklabb, omlindad med vax och tjäradt dref. — Bildar, allt efter ämnet, åtskilliga sammansättningar, såsom: Trä-, Vax-, Beckfackla, m. fl. *Tända, släcka en f. Vid skenet af en f. Hymen föreställes med en f. i handen.* (Fig. o. poet.) *Dagens f.*, solen. *Tända Hymens f.*, gifsta sig. *Tända krigets, oenighetens f.*, förorsaka krig, oenighet. — 2) (fig., i högre stil) Säges om förnuftets, snillets, vetenskapens ljus, o. s. v. *Förnuftets, snillets, erfarenhetens, sanningens, vetenskapens, historiens, trons f.*, o. s. v. — *Syn.* Bloss.

FACON, FAÇONERA, se *Fason, Fasonera*.

FAC-SIMILE, fack-si'mile, n. 5. pl. — *similia*. (lat.) Noggrann efterhärming af en namnteckning eller en handstil.

FACTION, FACTISK, FACTOR, m. fl., se *Faktion*, etc.

FACTOTUM ell. **FAC-TOTUM**, facktotumm, n. (lat.) Allt i allom.

FACTUM, facktum, n. pl. *facta*. (lat.) 1) Verklig händelse, tilldragelse. — 2) Verkligt sakförhållande, sann och bevisad uppgift, erkänd rön. — *De facto*, adverbialt uttryck, som betyder: I verkligheten, i själva verket; genom handling, utan afseende på protester, invändningar, o. s. v. — *Species facti*, se *Species*.

FACTURA, FACULTET, se *Faktura, Fakultet*.

FADD, a. 2. neutr. *fadt*. 1) (egentl., om sak) a) Som har en obehagligt svag smak. — b) Som förlorat smaken eller det retande deri. — 2) (fig., både om sak och person) Utan kraft, anda, uttryck. — *Syn.* Matt, Färglös, Saftlös, Vattenaktig, Smaklös, Kraftlös, Uttryckslös, Platt.

FADDER, m. 2. pl. *faddrar*. 1) Person, som i egenskap af vittne är närvarande vid ett barns eller en äldre persons dop, och hvilken det åligger att vaka öfver barnets uppfostran, i fall föräldrarna skulle dö i dess späda ålder. Kallas så, emedan man derigenom åtager sig faders pligt. — Ingår i sammansättningarna Mans-, Qvinno-, Barnfadder, hvilka ses på sina ställen. *Stå f. åt ett barn, åt någon. Bjuda någon till f. — Syn.* Dopvittne, (för mansperson) Mansfadder, Gudfader, (för qvinsperson) Qvinnofadder, Gudmoder. — 2) (i katolska länder) Den, som utses, för att bivista ceremonien vid en kyrkklockas invigning, och att dervid namngifva den. — 5) (i riddarordnar) Den riddare, som framleder den person, hvilken skall dubbas.

FADDERGÅFVA, f. 1. Gåfva, som efter öffig sed fadder gifver det barn, hvars dopvittne han eller hon varit.

FADDERKYSS, m. 2. Kyss, som den mans- och den qvinnofadder, hvilka vid ett barns dop stå fadder emot hvarandra, efter slutad ceremoni gifva hvarandra, till tecken af inbördes öfverens-kommelse att samvetsgrant uppfylla den förbindelse, de såsom faddrar iklädt sig.

FADDERSKAP, n. 5. o. 5. Det förhållande, hvori en fadder står till det barn, hvars dopvittne han varit, jemte dermed åtföljande skyldigheter. *F-et innebär en helig förbindelse.* (Ordspr.)